

BUDA-PESTA

25 Iuliu st. v.
6 Augustu. st. n.

Va esî duminec'a.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 30.

ANULU XII.
1876.

Pretulu pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romanîa 2 galbeni.

Principele domnitoriu Carolu si cultur'a nationala.

Politic'a cea mai sanetósã este cultur'a nationala. A desteptá acésta cultura, a o spriginí din tóte puterile si a o innaltíã câtu mai susu, — éta care trebue sè fíã tint'a suprema de activitate a fíã-carui fiu alu natiunii.

Si déca acést'a se póte díce in genere despre tóte natiunile, cu atâtu mai vêrtosu se póte despre a nóstra. Putini la numeru si asiediati intre elemente ostile si puternice, numai cultur'a nationala póte sè ni fíã mantuinti'a.

Din caus'a acést'a totu-de-una amu salutatú cu bucuríã ori ce miscare pe acestu terenu. Bucuríã nóstra dara acuma trebue sè fíã si mai mare, càci avemu sè inregistrâmu unu actu de cea mai inalta importantia in privinti'a acést'a.

Domnitoriulu Romaníei, principele Carolu, asistandu in anulu acest'a la esamenele unoru scóle nationale din Bucuresci, a pronunçiatu trei discursuri, cari tóte documentéza, cà barbatulu care tine adi in mana sceptrulu romanu, nu numai simte si pricepe acestu mare adevèru, dar cà si voiesce a-lu traduce in realitate.

Ide'a fundamentala din acele trei discursuri este necessitatca culturai natiunale si promissiunea d'a lucrá pentru inflorirea acesteia.

La impartirea premíiloru pentru elevii

scóleloru secundare, Domnitoriulu — intre altele — a pronunçiatu urmatóriele cuvinte :

„Sanctuaru alu sciintiei, alu moralei si alu patriotismului, scól'a este pentru fia-care transitiunea din viéti'a de familia in viéti'a publica, in care are sè intre intr'o di omulu. si unde elu trebue sè se inarmeze cu invetiatur'a si notiunile dreptului si a binelui, spre a sustiné barbatesce anevoiós'a lupta a vietii si a devení unu membru folositoru alu comunitatii. Dar déca scól'a are de scopu realisarea unei asemenea frumóse missiuni, nu este ea singura numai care o póte indepliní in societátile omenesci; impreuna cu dins'a, inainte de dins'a chiar este famili'a, este caminulu parintescu, care trebue sè puie in acestu tineru si fragedu ogoru, in inim'a copilului, germele bine-cuventatu alu respectului pentru totu ce este mare si santu : „iubirea Patriei, fric'a de Dumnedieu“ . . .

„Candu unu poporu ajunge la convictiunea la care a ajunsu poporulu romanu, cà nu de la numerulu si întinderea stapanirii sale numai i atêrna puterea, ci de la desvoltarea cumpenita a munciei intelectuale, morale si materiale, de la respandirea instructiunii de la treptele sociale cele mai inalte pana la cele de mai josu, si peste aceste tóte de la incordarea patriotismului seu, atunci se póte díce cà

cesu câtu mai mare cele două piese, pe cari si-a propus a le jucă cu ocaziunea adunării generale a Societății pentru fondu de teatru romanu. Atâtu tinerii, câtu si domnișoarele, studiéza cu zelu mare rolurile. Chourile inca invétia cu diligenția. Tóte cele posibile se facu spre a innaltia artea nationala.

Dlu I. C. Lugosianu a jucat la Naseudu de două ori, a două representatiune s'a datu in folosulu fondului de teatru nationalu. De acolo s'a dusu la Siomcuta-mare, unde a jucat de trei ori, in 23, 25 si 27 iuliu, fiindu mai bine partinitu decâtu la Naseudu. A trei'a representatiune si-sice s'a anunciatu pentru teatru nationalu. La 30 l. tr. avea sè jóce la Stoiceni. De acolo si-propuse a merge la Lapusiu unguurescu, Desiu, si de acolo la Baia-de-Crisiu.

Industria si comerci.

Espositiunea din Philadelphia a facutu unu fiasco mare. La casse nu intra nici atât'a, cá sè se póta acoperi speșele de di.

O reclama americana. Éta o reclama care va da o idea de spiritulu americanu. Dlu Jackson, inventatorulu unu vaxu pentru incaltiaminte, a publicatu in djare reclam'a urmatoria : „Unu vasu americanu fiindu aruncatu pe unu tiermu in urm'a unei vijelii, echipagiulu recunoscù cu gróza cá cadiașe in manile unoru antropofagi. In adeveru matelotii fura facuti prisonieri si destinati a servi cá hrana manciaciosiloru insulari. Celu mai grasu fu indatu alesu, legatu de stêlpulu ce avea sè-i servésca de frigare. Dar in momentulu candu erá sè fia transformatu intr'o friptura suculenta, se vedu selbatecii de odata oprindu-se si prosternandu-se la piciórele victimei lor. Ce se petrecuse? O Ddieulu meu! unu lucru de totu naturalu; diarisera incaltiamintele condamnatulu stralucindu la radiele sórelui si si-disera cá unu omu care avea astu-felu de radie la picióre nu putea fi de câtu o fintia supra-naturala si trebuia sè fia adóratu cá unu Ddieu. Dar incaltiamintele Americanulu, caus'a acestui miracolu, fusesera chiar in acea diminétia vacsuite cu famosulu Jackson.

Tribunale.

Denumiri. Dlu Traianu Popescu, practicantu la judecatori'a regésca din Bogsia montana, fu numitu vice-notaru la tribunalulu din Caransebesiu. Dlu Petru Albescu practicantu la tribunalulu din Deva fu transmutatu in aceea-si calitate la judecatori'a regésca din Baia-de-Crisiu.

Dlu Augustinu Popu, vice-inspectoru scolaru in Ardealu, declara in diuariete unguuresci, cá va intentá processu de pressa diuariulu „Albina.“

Dominiulu de Zamu, alu lui br. Vasilie Nopcea, se va vinde la 30 septemvre prin licitatiune. Pretulu 200 de mii fl.

Feliurite.

In Serbi'a pe unu teritoriu de 800 mile quadrate se afla 626,697 barbati, 589,489 femei; dintre acesti sunt 1.058,189 serbi, 127,545 Romani, 30,000 tigani, 2-3000 straini. Dupa religiune: 1.205,900 ortodoxi, 3400 catholici, 352 protestanti, 1560 jidovi, 4961 mohamedani.

Suvenirea mortiloru.

Ana Ivascu, unic'a fica a invetiatorulu Mihaiu Ivascu din Goruia in Banatu, a repausatu la 24 iuliu, in etate de 14 ani.

Dr. Ionathan Hearder, inventatorulu telegrafulu de sub oceanulu atlanticu, a muritu la 19 l. c. in Plymouth. Repausatulu a fostu unu chemicu escellentu. De si la inceputulu carierei sale o esplosiune cu ocaziunea unei cercări scientifiche i-a stinsu vederea ochiloru, dinsulu — prin intreprinderile sale — a respanditu in lume multa lumina.

Ghicitura de siacu de Vasiliu Fodoru.

Dupa	te	si	ta	pe	si	Pra-	de
nas-	tu	na	ta	be	mi	sus	tiuri
ui	in	de	gra-	In	la	far?	ge-
toti	ma	mei	ram	Si	tro	da	si
mei	eu	di	Sura	pa	e	so-	ti
la	fa	te	de	ra'n	de	tea	candu
ri	na	co	dea	re	ge	ren-	Susu
pi	lu	ci	Plau-	pa-	in	De	nóp-

Se póte deslegá dupa saritulu calului.

Deslegarea ghiciturei de siacu din nr. 26 :

Ah! Roman'a e multu frumósa,
Ah! cá frumósa e tier'a mea;
Pe Ciahlau luce o stea luminósa,
Marirea tierii privescu in ea.

Trecutulu nasce dulci suvenire,
Uimitu Romanulu si mandru stá,
Gandindu l'a tierii sale marire,
Si pentru care viétia si-dá.

Bine au ghicit'o dómnele si domnișoarele Aurelia Popescu, Eufrosina Ardeleanu, Amalia Crisanu, Anna Fageanu, Sofia Chirculescu, Maria Popovici, Clara Popu, Nina Dencescu, Amalia Lugosianu, Ermina Popescu, Sidonia Butculescu, Elena Velovanu, Susana Popescu si dlu I. I. Corneliu Pelle.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editori: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1876. Calea tierii nr. 39.